

RZECZNIK PRAW OBYWATELSKICH

Warszawa, dnia 3 sierpnia 2015 r.

VII.815.1.2014.AWO

Pani

Maria Wasiak

Minister Infrastruktury i Rozwoju

ul. Wspólna 2/4

00 – 926 Warszawa

Szanowna Pani Minister

Rzecznik Praw Obywatelskich podjął sprawę realizowania projektów dotyczących przeciwdziałania wykluczeniu cyfrowemu realizowanych w ramach Programu Operacyjnego Innowacyjna Gospodarka. Sprawa ta została podjęta na skutek skargi, jaka wpłynęła do Rzecznika w związku z realizacją projektu „Przeciwdziałanie wykluczeniu cyfrowemu na terenie Gminy Wąsewo” w ramach Programu Operacyjnego Innowacyjna Gospodarka na lata 2007 – 2013. W trakcie analizy przedstawionej przez Skarżącego sprawy, Rzecznik Praw Obywatelskich ustalił w ramach postępowania wyjaśniającego, że zgodnie z regulaminem rekrutacji i uczestnictwa w projekcie „Przeciwdziałanie wykluczeniu cyfrowemu na terenie Gminy Wąsewo” stanowiącego załącznik nr 1 do zarządzenia nr 37/2013 Wójta Gminy Wąsewo z dnia 21 czerwca 2013 r., nie przewidziano możliwości uzupełnienia lub sprecyzowania złożonych wniosków. W sprawie opisanej przez Skarżącego, w ocenie Rzecznika, istniała ewentualna potrzeba zwrócenia się do wnioskodawcy o uzupełnienie złożonej dokumentacji. Z pism otrzymanych od Wójta tej Gminy, Rzecznik powziął jednak informację, że uzupełnienie dokumentacji złożonej przez Skarżącego nie mogło nastąpić, z uwagi na treść powołanego powyżej regulaminu. W piśmie z dnia 16 kwietnia 2014 r. (kopia pisma Wójta Gminy Wąsewo w załączeniu) Wójt Gminy Wąsewo przedstawił Rzecznikowi Praw Obywatelskich powody, które w ocenie organu, uzasadniały niewprowadzenie do

regulaminu możliwości uzupełnienia złożonej dokumentacji przez wnioskodawców. W piśmie tym Wójt Gminy podkreślił także, że z warunku takiego korzysta wiele podmiotów realizujących projekty unijne.

W dniu 18 marca 2015 r. Rzecznik Praw Obywatelskich wystąpił w tej sprawie do Departamentu Konkurencyjności i Innowacyjności w Ministerstwie Infrastruktury i Rozwoju (kopia pisma z dnia 18 marca 2015 r. w załączeniu).

W dniu 20 kwietnia 2015 r. wpłynęła odpowiedź Departamentu Konkurencyjności i Innowacyjności w Ministerstwie Infrastruktury i Rozwoju, w której przedstawiono informacje co do zobowiązań podmiotów rozpatrujących wnioski i przyznających dofinansowanie w ramach konkretnego projektu unijnego, jakim jest przeciwdziałanie wykluczeniu cyfrowemu w ramach Programu Operacyjnego Innowacyjna Gospodarka 2007-2013 (kopia pisma z dnia 17 kwietnia 2015 r. w załączeniu). Ponadto poinformowano Rzecznika, iż część beneficjentów przewidywała możliwość uzupełnienia zgłoszenia wnioskodawców o wymagane dokumenty i złożenia wyjaśnień.

W tym miejscu podkreślić trzeba, że udział w projektach unijnych ma charakter dobrowolny, zarówno po stronie beneficjentów, którym udostępnia się środki do rozdysponowania, jak i wnioskodawców, do których bezpośrednio trafiają korzyści materialne. Realizacja tych projektów jest związana z wykonaniem szeregu unijnych i krajowych regulacji prawnych. Nie budzi wątpliwości Rzecznika, że z uwagi na wyjątkowy charakter tej pomocy finansowej i jej ograniczenia ilościowe, koniecznym jest wprowadzenie kryteriów i procedury wyboru podmiotów, do których pomoc ta zostanie skierowana. Należy jednak podkreślić, iż podstawą wyboru podmiotów, do których ostatecznie trafią środki materialne, powinna być przede wszystkim rzetelna merytoryczna ocena spełnienia odpowiednich kryteriów. **Wymogi formalne z punktu widzenia trwających konkursów mają istotne znaczenie i zdecydowanie usprawniają pracę przy trwającej procedurze konkursowej, ale nie powinny one stanowić kryterium zaporowego. Brak możliwości uzupełnienia złożonego wniosku lub jego sprecyzowania utrudnia bowiem w ocenie Rzecznika właściwym organom rzetelne sprawdzenie wpływających aplikacji.**

Mając to na uwadze, podkreślić trzeba, że brak procedury związanej z możliwością uzupełnienia wniosku, czy też sprecyzowania zawartych w nim danych budzi wątpliwości

Rzecznika Praw Obywatelskich. Uzasadnione są bowiem obawy, iż w praktyce wymogi formalne wniosku będą wykorzystywane jako czynnik eliminujący pewną grupę podmiotów ubiegających się o przyznanie pomocy w ramach projektu unijnego i to niezależnie od spełniania przez te osoby faktycznych kryteriów przyznania pomocy. Z odpowiedzi, jaką Rzecznik uzyskał od Wójta Gminy Wąsewo wynika, iż przy realizacji projektu „Przeciwdziałanie wykluczeniu cyfrowemu na terenie Gminy Wąsewo” w ramach Programu Operacyjnego Innowacyjna Gospodarka na lata 2007-2013 prawie 1/3 wniosków (28 z 89) nie spełniła warunków oceny formalnej. W swej odpowiedzi Wójt wiąże wprowadzenie braku możliwości uzupełnienia lub sprecyzowania formularzy zgłoszeniowych ze spodziewaną dużą liczbą osób zainteresowanych udziałem w projekcie. Spełnienie wymogów formalnych wniosku stało się więc *de facto* swego rodzaju kryterium zaporowym i miało na celu zmniejszenie liczby osób ubiegających się o dofinansowanie. Za niewystarczający, w ocenie Rzecznika, należy uznać środek w postaci zobligowania osób ubiegających się o udział w projekcie do skorzystania z pomocy Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej. Zwłaszcza, że - jak wynika z odpowiedzi Dyrektora Departamentu Konkurencyjności i Innowacyjności w Ministerstwie Infrastruktury i Rozwoju z dnia 17 kwietnia 2015 r. - nie wszystkie podmioty ubiegające się o udział w projekcie korzystają z pomocy GOSP, który nie jest ponadto podmiotem uprawnionym do oceniania wniosków. Należy również mieć na względzie, iż podmioty ubiegające się o pomoc oferowaną w ramach projektów unijnych, co do zasady wykazują mniejszą samodzielność i zrozumienie niektórych regulacji konkursowych i powinny być w ocenie Rzecznika objęte szczególną opieką w tym zakresie. **Z tych też względów wprowadzenie możliwości wezwania do uzupełnienia wniosku lub jego sprecyzowania (nawet przy wprowadzeniu krótkiego terminu dla dokonania tej czynności), daje realną szansę wnioskodawcom na udział w oferowanych im konkursach.**

Mając powyższe na uwadze, działając z upoważnienia Rzecznika, na podstawie art. 13 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 15 lipca 1987 r. o Rzeczniku Praw Obywatelskich (Dz. U. z 2014 r., poz. 1648) zwracam się do Pani Minister z uprzejmą prośbą o ustosunkowanie się do przedstawionego zagadnienia.

Z poważaniem

Podpis na oryginale